

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Holtingerveld

Verslag Stuurgroep Regionaal Landschap

Donderdag 24 november 2022 | 13:00 uur tot 15:00 uur | Provinciehuis, A0.04

Aanwezig: Henk van Hoof, Catrien Scholten, Bert Hummelen, Jan Gorter, Dick Dijkstra, Gerrie Hempten, Minne Wiersma, Henk Jumelet, Hans Westra van Holthe, Arend Steenbergen, Henk Doeven, Herman Odink, Jan Schipper en Elaine Sapulete (verslag)

Afwezig: Douwe Hoogland, Arjan Smid, Petra Ellens, Jan van Weperen en Sonja van der Meer

Gast: André Verhoef (projectleider Eelerwoude) en Jeroen Visser (agendapunt 2)

1. Opening en welkom, vaststellen agenda

De voorzitter heet iedereen van harte welkom en de agenda is ongewijzigd vastgesteld.

2. Landschapsvisie

Presentatie van André Verhoef (Eelerwoude)

Vragen/opmerkingen/suggesties

Jan Gorter: Twee suggesties, ik zie dit als een soort voorstudie op het NPLG en het lijkt mij handig om heel goed de opgaven voor PPLG op te halen zoals het bij de provincies ligt. Vervolgens moet het proces van onderop ervoor zorgen dat de uitvoering gaat landen. Wat betekent dit bijvoorbeeld voor verdienmodellen van boeren. Ik hoop dat daar ook aandacht aan wordt besteed.

Herman Odink vraagt of de stuurgroep ook een opdracht vanuit NPLG van de provincie krijgt.

Henk Jumelet antwoordt dat de brieven van 25 november van het Rijk nog verdere duiding van opgaven zal geven. Het PPLG gaat over de hele provincie. Zuidwest Drenthe is daar een deel van. Het is interessant wat hier wordt opgehaald en we zullen kijken of en hoe dat ingepast kan worden in het PPLG.

Henk Doeven: Komt er ook een stakeholder analyse voor de klankbordgroep?

André Verhoef: Momenteel zijn we bezig met het communicatieplan en de stakeholders analyse. Die zijn al een eind op weg. Volgende maandag ronden we dat af. Daarna zal ik erop terugkomen.

Henk van Hoof: In de aanloop naar de opdracht richting Eelerwoude is er veel aandacht en communicatie geweest met de gemeente Westerveld. Dat betekent dat daar een zeker gevoeligheid in zit waar we rekening mee moeten houden. Het gebied ligt voor het grootste gedeelte in de gemeente Westerveld. Hier aan tafel zitten nog 3 gemeenten, we moeten wel zorgen dat iedereen zijn inbreng heeft. Daar moet evenwicht in zitten.

Jeroen Visser: Een uitgebreid communicatieplan is dan de opbrengst.

Dick Dijkstra: Het wordt een mooi inspiratie document voor ons allemaal. Is er bij Eelerwoude ook voldoende kennis aan boord op het gebied van recreatie en toerisme. Ook voor onze sector moet het een inspiratie document worden.

André Verhoef: Die kennis zit niet in het kernteam, maar binnen Eelerwoude hebben wij mensen die zich daar ook mee bezig houden.

Arend Steenbergen: Hoe gaan we de landbouw in de landschapsvisie verwerken. Het moet een goed stuk worden waar landbouw ook in is meegenomen en waar ook het doel en opgave in verwoord is.

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Nationaal Park
Holtingerveld

Tegelijkertijd stelt hij vast dat er zoveel opgaven op het bordje van LTO liggen, dat het lastig is om hier ook tijd voor vrij te maken. Hoe gaan we daarmee om?

André Verhoef: Aan de voorkant is gezegd dat stakeholders worden benaderd via enquêtes. Het eerste communicatie bericht zal goed zijn om duidelijk te maken wat wij gaan doen en waarom. De landschapsvisie moet een inspiratiedocument worden en geen kaartje wat waar wel en niet mag.

Hans Westra van Holthe vraagt aandacht voor betrokkenheid van particuliere eigenaren. Met name zij die verspreid over het land wonen. Hans zal in overleg met de ambtelijk medewerker nagaan of DPG over kanalen beschikt om de eigenaren te bereiken.

Jan Schipper merkt op dat het PPLG verplichting kent, de landschapsvisie is een inspiratiedocument. De visie zal ook meer inhoudelijk zijn dan de houtskoolschets die de provincies in juli opleveren als eerste schets van het PPLG. Maar de visie krijgt geen status. Wat betekent dat?

Bert Hummelen zegt dat juist door zelf goed na te denken over wat we willen met het landelijk gebied, onze inbreng (ook ieder voor zich) in het PPLG sterker kan zijn.

Henk Doeven: Worden andere aspecten hier ook in meegenomen?

André Verhoef: Dat is de uitdaging.

3. Verslag vergadering 23 juni 2022 en beeldverslag 15 september 2022

Verslag 23 juni is ongewijzigd vastgesteld.

Beeldverslag 15 september geen opmerkingen. Naar aanleiding van wordt opgemerkt dat het plannen van afspraken met overheden erg lastig blijkt. Agenda's zijn overvol. Zodra de afspraak met overheden staat, zal ook zo snel mogelijk de afspraak met terreineigenaren ingepland worden.

4. Terugblik 15 september en afspraken

Hans Westra van Holthe: Ik heb samen met het bestuur hierover gehad. Dat hier heel duidelijk wordt gezegd dat het consensus partijen moeten zijn want juist dat verhaal van tot dan en bottom-up dat brengt heel veel zorgen te weeg.

5. Concept beleidskader NP (Rijk)

Henk van Hooft: Een aantal jaren geleden is er een traject ingezet voor de Nationale Parken. Daar is onder andere het geld uit voorgekomen waarmee wij het impulsproject kunnen realiseren. Twijnstra en Gudde heeft een evaluatie uitgevoerd. Hoe is het de afgelopen jaren gegaan met de nationale parken en wat heeft dat opgeleverd. Gedachte achter het programma Nationale Parken speelt nog steeds het streven naar robuustere nationale parken. Eerder bespraken we ook het onderwerp van vergroting van de grenzen van de nationale Parken. Daarvan heeft de stuurgroep gezegd dat dat voor ons geen uitgangspunt moet zijn. En dat we graag van het Rijk willen horen wat zij in de toekomst willen met de nationale parken. Vanaf juni van dit jaar is er een project opgestart om met zoals het in het jargon heet een beleidskader Nationale Parken te komen. Er ligt nu een stuk wat voor 45% gereed is. Wij hebben als stuurgroep steeds gezegd dat wij niet willen dat er een stuk top down wordt neergelegd. Er is dus nu gelegenheid om over deze eerste conceptversie te praten. Het stuk is toegestuurd en door de secretaris van een oplegnotitie voorzien. Met goed vinden van alle bestuursleden zou ik graag aan de hand van de oplegnotitie het stuk bespreken en niet het stuk zelf bij langs gaan.

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Nationaal Park
Holtingerveld

Henk Doeven: Ik ben het er niet mee eens want er wordt een stuk toegestuurd en daar is veel aandacht aan besteed. En nu zegt de voorzitter dat het stuk terzijde wordt gelegd om alleen te kijken naar de oplegnotitie.

Henk van Hooft: Wij kunnen wel uitvoerig spreken over dat achterliggende stuk maar dat is A nog niet compleet en B dan zijn we heel lang bezig met het bespreken van testen die ook op landelijke niveau nog in bewerking zijn. Het gaat nu vooral over de hoofdlijnen, zitten er gedachten in het stuk waar we het niet mee eens zijn, missen we nog onderdelen. De Stuurgroep gaat over tot bespreking op hoofdlijnen aan de hand van de in de oplegnotitie aangehaalde punten.

Bespreekpunt 1; reflectie op hoofdlijnen

Er wordt een relatie gelegd met het NPLG. De Stuurgroep heeft nog veel vragen bij die rol. Wat wordt er dan precies van ons verwacht, welke verplichtingen brengt dat met zich mee en zijn we daarvoor toegerust.

Henk Jumelet geeft aan dat de provincie daar ook over nadenkt en uiteindelijk ook bepaalt of er wel of geen rol voor de stuurgroep is in het NPLG.

Hans Westra van Holthe benadrukt dat DPG geen extra doelen opgenomen wil hebben in het beleidskader NP; er komen al genoeg doelen op het landelijk gebied af.

Bespreekpunt 2: verhouding natuur en landschap in Nationaal Park (nieuwe stijl)

Arend Steenberg vraagt naar de feitelijke situatie in ons gebied nu. Hoe is de verhouding natuur-overige functies? Catrien Scholten antwoordt dat binnen de huidige NP grenzen van Dwingelderveld en Drents-Friese Wold meer dan 95% natuur is. En voor de hele regio waar we als stuurgroep over praten voor gezamenlijke ontwikkeling (heel Westerveld met nog wat extra uitlopers) is de verhouding ongeveer 30% natuur (NNN en N2000) en 70% overige functies.

Jan Gorter merkt op dat wanneer je naar een grotere eenheid kijkt, je moet denken aan cultuurlandschap, houtwallen, biodiversiteit en samenhang. Met allen ontwikkelingen in het landelijk gebied kunnen daar nieuwe vormen van natuur, natuur inclusieve landbouw enzovoort bij komen. Dan komen we in ons gebied al snel aan 50%. Hij zou echter liever helemaal niet praten over percentages, maar liever over kwaliteit. Wat is het verschil tussen een Nationaal Park en algemene basiskwaliteit natuur (waar ook een programma van het Rijk op ontwikkeld wordt).

Conclusie: met onze huidige 2 nationale parken voldoen we aan de ambitie van ten minste 3000 ha natuurkern. En we voldoen met de huidige parken aan de norm van meer dan 50% natuur. Ook zonder verandering van de grenzen, blijven onze parken dus NP-waardig onder het nieuwe beleidskader.

Bespreekpunt 3: Is er voldoende vertrouwen in zeggenschap voor de regio over aanpassing grenzen

Henk Doeven vraagt wat nu precies onder grens wordt verstaan.

Henk van Hooft: De grens van een nationaal park is de grens zoals die in een aanwijzingsbesluit van het Rijk wordt vastgelegd. Helder is in dit beleidskader opgenomen dat het Rijk alleen andere grenzen zal vaststellen op nadrukkelijk verzoek van betrokken gemeenten en provincies. Dat is voor ons voldoende invulling van de eerder gedane oproepen en afspraken.

Bespreekpunt 4. Is de betrokkenheid van onze stuurgroep op landelijk niveau voldoende geborgd?

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Nationaal Park
Holtingerveld

Het model blijft wat ingewikkeld, waarbij de rol van afzonderlijke parken via hun voorzitters die niet in de kerngroep zitten, gemakkelijk verzwakt kan worden. We willen voorstellen alle voorzitters van parken gelijkwaardig in de opdrachtnemers groep te laten en geen afsplitsing met een afvaardiging. SBB en NM kunnen wat ons betreft prima bij de voorzitters aanschuiven.

Minne Wiersma en Arend Steenbergen vragen om uitwerking van de klankbordgroep. Zijn particuliere eigenaren (zowel verenigd via de landschappen, FPG, als agrarische eigenaren via landbouworganisaties) voldoende betrokken via de klankbordgroep. Ook de VNG moet een rol in de landelijke organisatie krijgen.

Arend Steenbergen ziet ook graag uitgewerkt wie raadgevend of besluitvormend aan tafel zit. En VNG moet er in de toekomst ook bij.

Jan Gorter is bezorgd of LNV en IPO wel voldoende betrokken blijven bij de Nationale Parken.

Secretaris en voorzitter stellen een concept reactie op aan de voorzitter van het regieteam, met afschrift aan de projectleider beleidskader op landelijk niveau. De reactie wordt voordat deze verstuurd wordt nog naar de Stuurgroep toegestuurd.

6. Begroting en werkplan 2023

Henk van Hooff: Begin 2022 hebben we besproken dat extra uitvoeringskracht vanuit de samenwerking (het secretariaat) bijdraagt aan het verbeteren van de samenwerking rond het Nationaal Park. Door vertraging in de openstelling, is de medewerker pas 1 juni begonnen. Zodoende is er geld beschikbaar om ook de eerste helft 2023 te overbruggen. De vraag ligt voor of ook andere partners mee willen betalen aan dekking van de kosten in de tweede helft 2023. Daarbij opgemerkt dat de secretaris deze vraag niet heeft gesteld bij de ambtelijke voorbereiding van de begroting.

Gerrie Hempen merkt op dat er meerwaarde gezien wordt van extra uitvoeringskracht. Maar dat het niet eenvoudig is om na vaststelling van de begroting van gemeenten nog geld vrij te maken. Kan het resterende bedrag niet uit de reguliere begroting gedekt worden?

De voorzitter vat samen dat er bereidheid is om voor de toekomst te kijken of en hoe we ondersteuning in uitvoering samen kunnen financieren. De kans dat dit voor 2023 lukt is niet heel groot. Door verschuiving in de voorgestelde begroting 2023 moet het ook mogelijk zijn de middelen voor 2023 te vinden. De secretaris bespreekt de mogelijkheden in de ambtelijke werkgroep. Voor de volgende vergadering zal de bijgewerkte begroting worden toegevoegd.

In de gesprekken over governance en samenwerking nemen we ook dit punt mee. Voor 2024 zal er weer gekeken moeten worden naar gedeelde verantwoordelijkheid in dekking kosten medewerker.

7. Voortgang projecten

Communicatie Evenementenloket:

Bert Hummelen: Het loket is actief en in het DFW zijn er tot nu toe 55 evenementen doorgegaan. Het meeste gaat door (met uitzondering van nachtelijke evenementen en spooktochten). In januari staat er een bijeenkomst gepland om met betrokken partijen (gemeenten, TBO) te spreken over voortzetting en/of bijsturing. Er is aandacht gevraagd voor het proces hoe het allemaal werkt, wat van eenieder verwacht mag worden. Voor dat het overleg heeft plaatsgevonden leek het niet wijs om een bijeenkomst

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Nationaal Park
Holtingerveld

met ondernemers te gaan houden. In januari wordt er besloten of we naar buiten gaan voor de ondernemers avonden.

Fietspadenproject voortgang

Dick Dijkstra: Er is de afgelopen tijd op verschillende tafels gesproken over het fietspad van de toekomst. Dat is niet alleen in deze setting maar ook bij de gemeente Westerveld, gemeente Borger-Odoorn, gemeente Emmen, Nationaal Park Drentsche Aa. Er wordt op zoveel verschillende tafels over hetzelfde gepraat dat wij hebben besloten dat we het onderwerp beter op Drents provinciaal niveau met elkaar kunnen aftikken. We gaan op provinciaal niveau ambitie voor Fietspad van de toekomst bepalen. Daarom ook hier de vraag aan de TBO's of zij ook met ons mee willen doen om het op Drents niveau op te pakken.

Henk van Hooff: Is het daarmee ook op een goeie plek geparkeerd bij de provincie of moet dat nog georganiseerd worden?

Dick Dijkstra: We zijn daar druk mee bezig. Catrien Scholten heeft dit samen opgepakt met de projectondersteuner van het Nationale Park.

Henk van Hooff: Ik denk dat het een goede stap is.

Jan Gorter: Ik twijfel toch een beetje omdat ik merk dat er juist behoefte is om lokaal maatwerk afspraken te maken. We hebben de casus in de Drentsche Aa gehad en een fietspad van 3 meter breed past niet overal. Dat betekent dat je ook moet kijken naar drukke fietspaden, minder drukke fietspaden. Ik weet niet wat je nu precies helemaal bedoelt.

Bert Hummelen: Ik ben er ook aarzelend over. Dat we provinciebreed moeten beginnen is helder maar uiteindelijk zal de uitwerking toch decentraal gebeuren. Dat kan niet anders.

Dick Dijkstra: De intentie is niet alle fietspaden 3 meter breed. Wel de vraag waar hebben we het over, veiligheid, comfort, beleving; wat betekent dat. Welke keuzes gaan wij daarin maken. En dan pas per gebied uitwerken.

Impulsproject

Schriftelijke rapportage roept geen vragen op.

8. Ingekomen stukken

Concept verslag ambtelijke werkgroep 27 oktober 2022

Hans Westra van Holthe: Het schijnt dat er een kernteam PNP Zuidwest bestaat en dat daar werkafspraken tussen diverse organisaties gemaakt worden. Wij (DPG en MvW) willen graag agenda lid worden.

Catrien Scholten: Ik zal Cornelia Vermeer, deelprogrammameider PNP voor Zuidwest vragen om daarop te reageren.

Verzoek extra middelen handhaving

Minne Wiersma: Naast de drie grote TBO's die nu extra geld voor BOA-capaciteit krijgen, is er ook bij particuliere eigenaren behoefte aan extra inzet. Hij heeft daarover een gesprek gehad met de provincie, afdeling VTH. Nadat hij uitgelegd heeft wat de particulieren doen, ontstond pas begrip. Conclusie dat 2022 bijna om is en dat er voor 2023 gekeken wordt wat nog kan.

**Nationaal Park
Dwingelderveld**

**Nationaal Park
Drents-Friese Wold**

Holtingerveld

Henk Jumelet geeft aan dat voor 2023 eenzelfde bedrag beschikbaar is als in 2022. Als er meer partijen een beroep op doen, wordt dat dus herverdelen van middelen. Als er extra geld bij moet, moet een volgend college na de verkiezing daar over beslissen.

9. Rondvraag

Vanuit Fryslan is schriftelijke de vraag meegegeven of de stuurgroep met een brief aan de fracties aandacht wil vragen voor Nationale Parken in het volgend college programma. Omdat in Drenthe de Nationale Parken goed in beleid en begroting zijn opgenomen, wordt besloten alleen een brief aan de Friese fracties te sturen. De secretaris gaat in overleg met de collega's in Fryslan.

10. Sluiting

Nieuwe datums voor 2023 nog niet bekend